

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

นักคิดอย่าง อัลวิน ทอฟเลอร์ ได้เปรียบเทียบถึงยุคสมัยแห่งการปฏิวัติระบบการพัฒนา มนุษย์ว่าได้ก้าวมาถึงยุคที่สาม ซึ่งเป็นยุคสารสนเทศ “จากคลื่นสองลูกแรก ที่เป็นยุคเกษตร” และ “ยุคอุตสาหกรรม” เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งเป็นรากฐานที่รองรับ “สังคมสารสนเทศ” (Information Society) ที่มี “สารสนเทศ” เป็นหัวใจสำคัญของโลกและของประเทศทั้งทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กล่าวคือ เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถประยุกต์ใช้ได้ในการพัฒนา สังคม การศึกษา สาธารณสุข การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการบริหารรัฐกิจ (ไพรัช และพิเชฐ, 2541)

เทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างกว้างขวางและเป็นเครื่องมือสำคัญของการทำงานทุก ด้าน นับตั้งแต่ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม : เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ใช้ในการ ติดต่อสื่อสารรับส่งข้อมูลจากที่ไกล ๆ เป็นการส่งของข้อมูลระหว่างคอมพิวเตอร์หรือเครื่องมือที่อยู่ ห่างไกลกัน ซึ่งจะช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลหรือสารสนเทศไปยังผู้ใช้ในแหล่งต่าง ๆ เป็นไปอย่าง สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน และทันการณ์

ด้านสิ่งแวดล้อม : โดยมีการใช้ภาพถ่ายทางดาวเทียมติดตามข้อมูลทางสภาพอากาศ พยากรณ์อากาศ ระบบภูมิสารสนเทศ (Geographical Information System : GIS) เป็นระบบที่นำ ข้อมูลเชิงพื้นที่มาใช้ในการจัดทำแผนที่ โดยข้อมูลเชิงพื้นที่นั้นสามารถใช้ระบุรูปร่างและตำแหน่ง ของสิ่งที่ปรากฏบนผิวโลกได้ เมื่อนำข้อมูลนี้มาเชื่อมโยงกับข้อมูลที่อธิบายรายละเอียดของสิ่ง เหล่านี้ ก็จะได้ข้อมูลและสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการตัดสินใจ การวางแผน ตลอดจนการ ปฏิบัติงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ เพื่อการวางแผนและการบริหารสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านสาธารณสุข : ระบบสาธารณสุขทางไกล (Tele - medicine) หรือระบบแพทย์ทางไกล เป็นการนำเอาความก้าวหน้าด้านการสื่อสารโทรคมนาคมมาประยุกต์ใช้กับงานทางการแพทย์ โดย การส่งสัญญาณผ่านสื่อซึ่งอาจจะเป็นสัญญาณดาวเทียม (Satellite) หรือใยแก้วนำแสง (Fiber optic)

แล้วแต่กรณีควบคู่ไปกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์ แพทย์ต้นทางและปลายทางสามารถติดต่อกันด้วย ภาพเคลื่อนไหวและเสียง ทำให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลคนไข้ระหว่างกันได้

ด้านการศึกษา : ระบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อผลิตสื่อการสอน ที่รวมภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ข้อความและข้อมูลไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้ใช้ได้รับข้อมูลและ ข่าวสารในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน และน่าสนใจ ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ช่วยในการจัดการและบริหารการศึกษาและใช้ประโยชน์ในกิจกรรมการฝึกอบรม รวมถึง การฝึกอบรมทางไกล (Tele - training) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษา

ด้านการพาณิชย์กรรม : E-commerce (Electronic Commerce) หรือการพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการทำธุรกรรมในเชิงธุรกิจทุกประเภทที่กระทำผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่ง รวมทั้งกิจกรรมการซื้อขาย การแลกเปลี่ยนสินค้าและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การส่งสินค้า การชำระเงิน และการบริการด้านข้อมูล เป็นต้น การพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์นั้นสามารถให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว และไม่จำกัดขอบเขตของผู้ใช้บริการและ ระยะเวลาทำการของหน่วยงาน E-business เป็นธุรกิจเชิงอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีขอบเขตที่กว้างกว่า การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เนื่องจากการพิจารณาถึงองค์ประกอบทุกส่วนของการดำเนินธุรกิจ มิได้พิจารณาเพียงเฉพาะกิจกรรมการซื้อขายเท่านั้น เป็นการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจผนวกกับ เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อดำเนินธุรกรรมต่าง ๆ และปรับปรุงธุรกิจให้มีความเป็นระบบ สามารถ ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยเพิ่มศักยภาพของธุรกิจด้วยการดำเนินธุรกิจให้กลายเป็น รูปแบบออนไลน์ และครอบคลุมได้ทั่วโลก

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นองค์กรหนึ่งที่เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ โดยนำไปใช้ในการจัดทำฐานข้อมูล การประมวลผล การประชาสัมพันธ์ การติดต่อ สื่อสารภายในองค์กร และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ขององค์กรแก่บุคคลภายนอก ที่สำคัญ คือ ระบบสำนักงานอัตโนมัติ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้งานบังเกิด ผลในด้านบวก อาทิ ความสะดวกรวดเร็ว ความถูกต้อง และสามารถทำสำเนาได้เป็นจำนวนมาก อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ได้แก่ เครื่องพิมพ์ดีดอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ เทลเท็กซ์ เครื่องเขียนตามคำบอกอัตโนมัติ (Dictating Machines) เครื่องอ่านและบันทึกวัสดุย่อส่วน เครื่อง ถ่ายเอกสารแบบหน่วยความจำ เครื่องโทรสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ ฯลฯ ดังนั้นการนำ เทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้ในระบบสำนักงาน จึงเรียกว่า ระบบสำนักงานอัตโนมัติ ซึ่งเทคโนโลยีดังนี้

กล่าวมานำไปประยุกต์ใช้กับงานสำนักงานได้ในหลายลักษณะ เช่น งานจัดเตรียมเอกสาร งานกระจายเอกสาร งานจัดเก็บและค้นคืนเอกสาร งานจัดเตรียมสารสนเทศในลักษณะภาพ งานสื่อสารสนเทศด้วยเสียง งานสื่อสารสารสนเทศด้วยภาพและเสียง เป็นต้น

ในปัจจุบันกรมส่งเสริมการเกษตรได้มีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงาน จึงส่งผลให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรมีจำนวนลดลง เมื่อเทียบกับการขอรับข้อมูลความรู้จากเกษตรกรทั้งประเทศ และเกษตรกรยังมีที่ทำกินกระจายห่างไกลจนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมไม่สามารถให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ตลอดจนส่งเสริมการผลิตได้ทันฤดูกาล ดังนั้นจึงได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกร ซึ่งอยู่ในรูป วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต โดยจะทำให้นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ สื่อสารกับเกษตรกรได้โดยตรง รวดเร็ว และเกษตรกรได้รับความรู้มากขึ้น

กรมส่งเสริมได้มีการจัดตั้งศูนย์สารสนเทศขึ้น ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาและวางรูปแบบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมและเผยแพร่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์อย่างสูงสุด และพร้อมที่จะเข้าสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์(e-Government) แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยผ่านเทคโนโลยีเครือข่าย อินเทอร์เน็ตรวมไปถึงกระจายไปสู่เกษตรกร โดยจะเน้นการให้บริการข้อมูลข่าวสารแบบ One Stop Service ซึ่งในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการดำเนินงานในด้านการจัดทำทะเบียนเกษตรกร ภูมิสารสนเทศ ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาบุคลากรด้าน ไอที ระบบเครือข่าย และเว็บไซต์ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546: หน้า 1)

ระบบเครือข่ายและเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร ศูนย์สารสนเทศจัดวางระบบเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบ LAN (Local Area Network) ภายในอาคารกรมส่งเสริม เพื่อรองรับการใช้งานผ่านระบบเครือข่ายของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ให้สามารถเชื่อมโยงสื่อสารและรับส่งข้อมูลได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และเว็บไซต์ของกรมส่งเสริมการเกษตร (www.doae.go.th) เป็นเว็บไซต์หลักที่จัดทำมาตั้งแต่ปีพ.ศ.2542 เพื่อนำข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรสู่สาธารณชน อำนวยความสะดวกในการถาม-ตอบปัญหาด้านการเกษตรผ่านเว็บบอร์ด โดยจำแนกคำถามออกเป็นหมวดหมู่ต่างๆ ได้แก่ หมวดข่าวและพืชไร่ หมวดผลไม้ยืนต้น หมวดไม้ดอกไม้ประดับ หมวดการแปรรูป และการตลาด (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2546: หน้า 13-15)

การใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ตเพื่อเผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกรนั้น ทางกรมส่งเสริมได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเป็นเวทีชาวบ้านเพื่อวางแผนพัฒนา เป็นเวทีบูรณาการของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มาปฏิบัติงานร่วมกันตามแผน เป็นศูนย์ข้อมูลการเกษตรของชุมชน เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร และเป็นศูนย์บริการเกษตรกร แต่ไม่ใช่ทุกตำบลที่จะมีอินเทอร์เน็ต ใช้ การที่เกษตรกรเข้าถึงเทคโนโลยีสื่อสารอันล้ำยุคได้ยากนั้นอาจทำให้เกษตรกรคิดได้ว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ ไม่ขวนขวายที่จะเข้าถึงข้อมูลในโลกไซเบอร์

ปัจจุบันประเทศไทยมีประชากรอยู่ในวัยเยาวชน (13-25 ปี) ประมาณ 21.0 ล้านคน ซึ่งเป็นเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษาจำนวน 11.5 ล้านคน และอยู่นอกระบบการศึกษาจำนวน 9.5 ล้านคน เยาวชนที่อยู่นอกระบบการศึกษาส่วนใหญ่ อาศัยและ ดำรงชีพด้วยการช่วยเหลือครอบครัว ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีแนวโน้มที่จะเลือกประกอบอาชีพเกษตรกรรมสืบทอดจากบรรพบุรุษตามประเพณีที่สืบทอดมาตั้งแต่เยาว์วัย (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2547) ผลการสำรวจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร(ครัวเรือน) ไตรมาส 1 พ.ศ. 2547 ของสำนักสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่ากลุ่มอายุที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์มากที่สุด คือ 15-24 ปี ซึ่งอยู่ในกลุ่มอายุของยุวเกษตรกร จึงอาจกล่าวได้ว่ายุวเกษตรกรเป็นเหมือนกุญแจสำคัญช่วยในการถ่ายทอดข่าวสารจากเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศไปสู่เกษตรกรได้เป็นอย่างดี

ยุวเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี ตำบลทำนด อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี เป็นตัวอย่างที่ดีในการยอมรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากกิจกรรมของกลุ่มประกอบด้วย การฝึกอบรม การประชุม และการติดต่อสัมพันธ์กับกลุ่มยุวเกษตรกรอื่นๆ ทั่วประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและสร้างเครือข่ายร่วมกัน กิจกรรมกลุ่มที่สำคัญ คือ กิจกรรมที่สร้างรายได้ให้กับกลุ่ม โดยสมาชิกจะเข้าร่วมกลุ่มผู้ปลูกหน่อไม้ฝรั่ง กลุ่มผู้ปลูกข้าวโพดฝักอ่อน และกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยในปัจจุบันกลุ่มได้มีการติดต่อซื้อขายกับบริษัทจากไต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และเกาหลี ในการติดต่อซื้อขาย การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการหาความรู้ในเรื่องการเกษตรที่ตนทำอยู่นั้น ได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาและพื้นฐานความรู้ ยุวเกษตรกรกลุ่มทำนดสามัคคีเป็น 3 กลุ่มใน 6,000 กลุ่มทั่วประเทศที่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้จนประสบความสำเร็จในด้านการเกษตร

ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี ตำบลทำนด อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จึงสนใจที่จะศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในระดับประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนกลุ่มเกษตรกรที่มีการจัดตั้งขึ้นในประเทศไทย ซึ่งในการศึกษารั้งนี้จะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการดำเนินงาน รวมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร อันจะเป็นแบบอย่างในการดำเนินกิจกรรม และวิธีปฏิบัติต่อเกษตรกรกลุ่มอื่นๆ ที่ต้องการประสบความสำเร็จในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี
4. เพื่อศึกษาการรับรู้การสนับสนุนและสภาพแวดล้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี
5. เพื่อศึกษาความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี
6. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการดำเนินงาน ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการรับรู้การสนับสนุนและสภาพแวดล้อม ต่อความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกร กลุ่มทำนดสามัคคี
7. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตรเข้าถึงเกษตรกร หรือเกษตรกรได้นำไปใช้มากน้อยเพียงใด
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับ และเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของเกษตรกร
3. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาระบบสารสนเทศให้ตรงตามความต้องการและเข้าถึงผู้ใช้ให้ได้ผลดีมากยิ่งขึ้น
4. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านการดำเนินงานของเกษตรกร และสามารถนำมาเป็นต้นแบบต่อกลุ่มเกษตรกรอื่นๆ ที่ต้องการประสบความสำเร็จ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะเกษตรกร กลุ่มทำนาคสามัคคี ตำบลทำนาค อำเภอคำเนินสะดวก ในจังหวัดราชบุรี เนื่องจากเป็นกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ และได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่นระดับประเทศ

นิยามศัพท์

เกษตรกร หมายถึง เยาวชนชาย-หญิงที่มีอายุระหว่าง 10-35 ปี ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรทำนาคสามัคคี รวมถึงผู้ที่หมดสถานภาพสมาชิกเนื่องจากอายุแต่ยังร่วมกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร ขณะตอบแบบสัมภาษณ์ ในปี พ.ศ.2548

อายุ หมายถึง อายุของเกษตรกร ขณะตอบแบบสัมภาษณ์ ในปี พ.ศ.2548

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกร ขณะตอบแบบสัมภาษณ์ ในปี พ.ศ.2548

พื้นที่ถือครองทางการเกษตรของครอบครัว หมายถึง จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรกรรมของครอบครัวผู้เกษตรกร

ประสบการณ์ในการทำการเกษตร หมายถึง จำนวนปีที่ทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพของผู้เกษตรกร

รายได้จากการเกษตรของครอบครัว หมายถึง รายได้ทั้งหมดของครอบครัวผู้เกษตรกรที่ได้จากภาคการเกษตรต่อเดือน

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง สื่อที่ผู้เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร สมาชิกในกลุ่ม และอินเทอร์เน็ต

แรงงานในครอบครัว หมายถึง จำนวนแรงงานในครอบครัวผู้เกษตรกรที่ทำการเกษตร

อายุการเป็นสมาชิกกลุ่ม หมายถึง จำนวนปีที่ผู้เกษตรกรเป็นสมาชิก ของกลุ่มทำนาคสามัคคี

การเข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง การที่ผู้เกษตรกรได้รับการฝึกอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจากหน่วยงานต่าง

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคลบางประการ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ขนาดของพื้นที่ถือครองของครอบครัว ประสบการณ์ในการทำการเกษตรของครอบครัว รายได้จากการทำการเกษตรของครอบครัว แรงงานเกษตรในครอบครัว การเข้ารับการฝึกอบรม อายุการเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเปิดรับข่าวสาร

ปัจจัยด้านการดำเนินงานของผู้เกษตรกร หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่เป็นองค์ประกอบในการดำเนินงานของผู้เกษตรกร ได้แก่ การมีส่วนร่วมของสมาชิก ความเป็นผู้นำของประธานกลุ่ม ความต้องการประสบความสำเร็จ ความชอบเสี่ยง และความทันสมัย

การมีส่วนร่วมของสมาชิก หมายถึง การที่ผู้ดูแลโครงการเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มในด้านการผลิต การตลาด การแก้ปัญหา การประชุม และการตัดสินใจ ในแต่ละครั้ง

ความเป็นผู้นำของประธานกลุ่ม หมายถึง การที่ประธานกลุ่มผู้ดูแลโครงการได้รับการยอมรับจากสมาชิกกลุ่มผู้ดูแลโครงการ ในด้านการได้รับสิทธิให้เป็นผู้ตัดสินใจสุดท้าย การให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในกลุ่ม การให้ความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่ม

ความต้องการประสบความสำเร็จ หมายถึง การที่ผู้ดูแลโครงการมีความต้องการในการประกอบกิจกรรมของกลุ่มให้ไปถึงเป้าหมาย และปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จ ในด้านการเกษตร

ความขบถแย้ง หมายถึง การตัดสินใจนำสิ่งที่ผู้ดูแลโครงการคิดว่าดีมาทดลองใช้ โดยที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งนั้นอย่างพอเพียง เช่น การนำสารสกัดชีวภาพที่สกัดเองมาใช้ในแปลงเกษตรของตน โดยไม่ทราบปริมาณความเข้มข้นที่จะต้องใส่

ความทันสมัย หมายถึง การปฏิบัติของผู้ดูแลโครงการที่แสดงออกถึงทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของผู้ดูแลโครงการ ที่เปลี่ยนแปลงจากวิถีชีวิตดั้งเดิมไปสู่รูปแบบใหม่ โดยการเปิดรับความรู้ใหม่ๆ จากสังคม และมีทัศนคติที่ดีต่อเรื่องนั้น

การยอมรับ หมายถึง การที่ผู้ดูแลโครงการพิจารณาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับรู้ และได้ตระหนักถึงความสำคัญ หรือรับมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ โดยจำแนกเป็นการยอมรับระดับความคิด และการยอมรับระดับปฏิบัติ

การยอมรับระดับความคิด หมายถึง การที่ผู้ดูแลโครงการพิจารณาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการส่งเสริมการเกษตรที่ได้รับรู้ และได้ตระหนักถึงความสำคัญ ได้แก่ รู้จักเทคโนโลยีสารสนเทศ สนใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค้นหาและสอบถามรายละเอียดของเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีทัศนคติที่ดีต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการพัฒนาการเกษตรของตน

การยอมรับระดับปฏิบัติ หมายถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตรไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในอาชีพเกษตรกรรมของตน

เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่ผู้ประกอบการ ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การรวบรวมการจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การสื่อสารข้อมูล และรวมไปถึงเทคโนโลยีที่ทำให้เกิดระบบการให้บริการ การใช้ และการดูแลข้อมูล

การรับรู้การสนับสนุนและสภาพแวดล้อม หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อลักษณะหรือพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานเอกชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ที่จะส่งผลให้กลุ่มผู้ประกอบการประสบความสำเร็จ หรือไม่ประสบความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การรับรู้การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่ได้รับบริการความรู้ ทักษะประสบการณ์ การฝึกอบรม การให้คำแนะนำ การประสานงาน และทุน ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และกรมส่งเสริมการเกษตร

การรับรู้การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่ได้รับบริการความรู้ ทักษะประสบการณ์ การฝึกอบรม สนับสนุนเงินทุนและอุปกรณ์ ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากภาครัฐและเอกชน

การรับรู้การสนับสนุนจากชุมชน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่บุคคลในท้องถิ่น และท้องถิ่นมีความสนใจในกิจกรรมของผู้ประกอบการ จึงได้ช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการ ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

การรับรู้สภาพแวดล้อมของชุมชน หมายถึง สภาพแวดล้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การคมนาคม คลองชลประทาน ความอุดมสมบูรณ์ของแปลงเพาะปลูก และความใกล้เคียงเมือง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการนำพาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาในชุมชน

ความสำเร็จในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง การนำผลที่ได้จากความรู้ด้านการเกษตรไปพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม การเพิ่มรายได้ของกลุ่ม การจัดการวางแผนด้านการตลาดของกลุ่ม การได้รับรางวัลหรือกลุ่มที่เป็นต้นแบบ และเครือข่ายของกลุ่ม

การนำความรู้ด้านการเกษตรไปพัฒนาศักยภาพของกลุ่ม หมายถึง ความคิดเห็นของยูวเกษตรกรที่ยูวเกษตรกรมีการนำความรู้ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่ม

การเพิ่มรายได้ของกลุ่ม หมายถึง ความคิดเห็นของยูวเกษตรกรต่อผลที่ได้จากการที่รายได้ของกลุ่มเพิ่มขึ้น หลังจากที่ยูวเกษตรกรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

การจัดการวางแผนด้านการตลาดของกลุ่ม หมายถึง ความคิดเห็นของยูวเกษตรกรต่อผลที่ได้จากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการวางแผนด้านการตลาดของกลุ่ม

การได้รับรางวัลหรือกลุ่มที่เป็นต้นแบบ หมายถึง ความคิดเห็นของยูวเกษตรกรต่อรางวัลที่กลุ่มได้รับรางวัลระดับประเทศ หรือได้รับการยกย่อง เพื่อเป็นต้นแบบสำหรับกลุ่มอื่นๆ

เครือข่ายของกลุ่ม หมายถึง ความคิดเห็นของยูวเกษตรกรต่อผลที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศติดต่อสื่อสาร และแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ กับกลุ่มยูวเกษตรกร และองค์กรอื่นๆ